

DESIGNUL MOBILIERULUI URBAN

Elena Cristiuc, Stela Plamadeala

Universitatea Tehnica a Moldovei

ABSTRACT

A good image of the external environment can stimulate people a positive and harmonious behavior, just as the feeling of disorientation, caused by an urban landscape unreadable, strengthens the feeling of fear, encourages vandalism.

The design of urban landscape is a social psychological factor of considerable influence. Urban furniture is designed to highlight the various public spaces, contributing to the comfort and aesthetics of where it is located.

I. Aspectele proiectării formelor arhitecturale mici.

Mobilier stradal este termenul pentru toate elementele diferite care alcătuiesc tipuri de dotări publice, inclusiv banci și scaune, fântâni de băut, toalete publice, cabine telefonice, stații de autobuz, panouri publicitare, iluminat stradal, și zone de joacă pentru copii. Toate fac parte din serviciile oferite locuitorilor orașelor, pentru a le face viața lor mai confortabilă. Fiecare mobilier nou ar trebui să fie studiat cu meticulozitate, astfel încât să se asigure că facilitățile sunt ușor de utilizat și că acestea îndeplinesc cerințele în materie de siguranță și accesibilitate. Aceasta trebuie să aibă finisaje și acoperiri adaptate la diverse constrângeri, inclusiv anti-autocolant, anti-graffiti și acoperiri anti-bacteriene. Ca și în majoritatea celorlalte sectoare, aceste tipuri de dotări acum trebuie să țină cont și de problemele de mediu.

Elementele de bază ale designului de mobilier (aspectul și funcționalitatea) sînt importante în tendința generală de a crea mobilă în conformitate cu elementele arhitecturale, sau cu forme antropomorfe. Designul variază de la simplu la complex, în funcție de scopul mobilierului, de perioada de construcție, de material, tehnologie, scop, plasament, pret, etc. Același tip de mobilier poate fi realizat din materiale diferite (masă plastică, beton, lemn, mozaic, oțel, fontă), în funcție de elementele menționate anterior. Multifuncționalitatea produsului oferă diferite posibilități: de relaxare, socializare, desfășurare de activități, alături de capacitatea acestuia (datorită conceptului modular) de a se adapta în funcție de spațiu și zona de amplasament la dorința de socializare.

Categoriile contemporane se refera deja la noțiuni și concepte generate de nevoi și preocupări actuale: acustica urbană, grafica orașului, ecologie urbană, design pentru persoanele cu handicap integrat în termenul de design universal - conceperea de obiecte cu accesibilitate largă care se adresează tuturor și pot fi folosite cu ușurință de toți, inclusiv de cei cu deficiențe. Mijloacele de armonizare a elementelor care formează compoziția spațială sunt proporția și scara, alternanța metrică și ritmică a elementelor în spațiu, simetria și asimetria modulele și împărțirea proporțională a formelor spațiale.

II. Elementele spatiului urban

Mobilier urban este un termen contemporan, care include toate obiectele care sunt instalate în spațiul public al unui oraș și care răspunde tuturor necesităților utilizatorilor:

mobilier de repaos (bănci, banchete, scaune, mese), obiecte care contribuie la păstrarea curățeniei orașului (coșuri de gunoi), echipamente de iluminat stradal, comunicare și informare (afișaj informații municipale sau culturale, plăcuțe cu nume de străzi, tabele de orientare), zone de joacă pentru copii, obiecte utile circulației vehiculelor sau limitarea ei, jardiniere, grilaje și protecții arbori, copertine destinate utilizatorilor de transport în comun.

Banchetele și scaunele - își au rădăcinile formale în piesele de mobilier de interior. Băncile pot fi realizate parțial sau în totalitate din materiale cu diverse proprietăți - rezistență și durabilitate (fier, oțel inoxidabil, lemn de esență tare), ușurința întreținerii (plastic), greutate mică sau biodegradabilitate. Gama cromatică este adaptată la mediul inconjurător (nuanțe de mahon, negru, verde) precum și la targetul cărui îi este adresat produsul (culori vesele pentru copii).

Deși aparent respingătoare, conceperea acestor obiecte de utilitate indispensabilă a exercitat fascinație asupra unor designeri foarte apreciați (Philippe Starck) care s-au delectat cu forme atrăgătoare și originale. Aspectul modelelor din zona publică oferă o imagine reală a gradului de civilizație și importanței acordate spațiului locuit.

Conceptele de design pentru toalete publice trebuie să întruchipeze un design corespunzător mediului în care se amplasează cu utilizarea de materiale rezistente la graffiti și funcții automate care reduc posibilitatea de vandalism. Utilizarea pe scară largă de senzori pentru a activa funcțiile reduce expunerea pieselor mobile la daune și reduce dramatic expunerea utilizatorului la riscurile generate de bacterii. Controalele automate pot contribui, de asemenea, la o reducere a consumului de apă în comparație cu facilitățile "clasice" de toaletă. Exteriorul poate fi specificat într-un număr mare de materiale durabile (de ex. oțel, beton, oțel inoxidabil, sticlă caldă, etc). Interiorul poate fi format din plăci ceramice.

Reflectând moștenirea din industria iluminatului, cele două niveluri de iluminat urban, decorativ și funcțional, se pot împarti în aplicații tradiționale

(sisteme de iluminat stradal, pietonal, de parcuri și gradini publice, iluminat de fațade) și aplicațiile actuale. Foarte utile și practice, acestea au ca obiect de studiu regenerarea profilului urban, protecția mediului, minimizarea consumului energetic, siguranța în funcționare, iluminatul peisagistic, managementul resurselor și utilităților. Metodele contemporane folosesc tehnici inovative și corpuri de iluminat inedite pentru a obține efectul dorit: iluminat cu neon plasat în spatele pereților de sticlă, spoturi și aplicații locale cu flux luminos clar direcționat, iluminat monocrom sau policrom de jos în sus, sisteme pe baza de fibră optică, proiectoare cu halogen s.a

Elementele de design informațional urban conțin date de interes public și semne convenționale, indica direcții, semnaleză în cadrul colectivității situația specială a persoanelor cu deficiențe și, prin conținut, reglementează și fluidizează traficul urban. Colaborarea între designerii de produs și designerii grafici, specialiști în comunicare vizuală, este o cerință esențială pentru obținerea unui element de design informațional destinat spațiului public.

Orașul este un produs social și prin urmare, ca parte a dezvoltării sociale, copiii devin agenți de interacțiune ai schimbării, a inovării, precum și a democrației, și au un rol de catalizator în comunitatea lor. O frecventă problemă în zonele de joacă pentru copii este lipsa unui spațiu de întâlnire pentru adulți. Astfel obiectivul de proiectare a unui spațiu urban pentru copii în cartierul lor, este spațiul care ar implica copiii, familiile lor, vecinii și prietenii. În cazul în care complexele pentru copii sunt furnizate în special pentru copii de vîrstă școlară, pre-școală și primară, echipamentele sportive sînt actuale și pentru adolescenți și adulți. Pentru cei mai mici sînt prevăzute spații de joacă cu nisip (sandbox-uri), leagăne, tobogane mici. Dacă teritoriul permite, se pot proiecta trasee pentru biciclete, un teren universal pentru jocuri active (pentru patinaj, patinaj pe role. Echipamentul trebuie să fie adecvat pentru utilizatori și să identifice riscurile posibile pentru copii. Acest lucru poate necesita o separare pe grupuri de vîrstă. Accesibilitate: adulții trebuie să poată avea acces la copii pentru ai ajuta.

Creșterea traficului pe drumuri și lipsa numărului necesar de locuri de parcare, a creat o problemă majoră: conglomerarea de autoturisme de pe trotuare, în parcuri și alte zone pietonale. Această situație reduce siguranța și confortul pietonilor, strică aspectul orașului, și, de asemenea, face dificilă apropierea de magazine, restaurante, birouri, banci, intrări. Soluție eficientă la această problemă este utilizarea de coloane de parcare și stâlpi delimitatori. Bariere și garduri – sînt cele mai populare sisteme de închidere a accesului cu scop de a proteja spațiile verzi (paturi de flori, gazon, arbori) de vandali. Gardurile sunt realizate în mare parte din tije metalice, tuburi și sîrmă.

Sub aparențe modeste, anumite elemente de microdesign urban par să fie neimportante în economia străzii, par să fie "crescute" acolo. În lipsa lor armonia urbană intră în dezacord funcțional și estetic cu locuirea. Balustrade, borduri, pavaje, stâlpi și borne se integrează firesc în cotidian, servind simplu și

pragmatic utilitatea publica. Alese cu atenție, formele regulate ale pietrelor de bordură, imprimă un aspect îngrijit, curat, și au un dublu rol - estetic (integrare stilistică în trendul urban) și funcțional (scurgere a prafului și apei în rigole). De cele mai multe ori, subtilitatea designerului scoate la iveală serii de borduri cu aspect placut ce asigură o trecere lină între trotuar și carosabil, insesizabilă volumetric și cromatic.

Parcărilor pentru biciclete, spațiile pentru depozitare și spalare/schimbare sunt modalități importante de asigurare a confortului și securității biciclistilor. În parcările pentru biciclete este nevoie de rastele cu un design special în funcție de locație și de utilizare. O porțiune din parcare pentru biciclete ar trebui protejată de condițiile meteo (unele parcări pe termen scurt pot fi neprotejate, de vreme ce folosirea bicicletei tinde să crească semnificativ pe vreme frumoasă).

Multitudinea de elemente care influențează viața într-un mediu urban trebuie să ne ducă cu gândul la o planificare și proiectare care să încurajeze desfășurarea de activități în spațiul public. Astfel, mobilierul urban trebuie proiectat și amplasat în așa fel încât să îmbunătățească aspectul și condițiile orașului. Producția, instalarea și întreținerea de mobilier stradal tot trebuie să respecte reglementările menite, să garanteze calitatea și siguranța persoanelor care le folosesc.

BIBLIOGRAFIE

I. Marius-Cristian Neacșu(2010), Imaginea urbana-element esențial în organizarea spațiului

II. Stoian Daniela Rodica, Structura și dinamica spațiilor publice deschise

III. NP 062-02, Normativ pentru proiectarea sistemelor de iluminat rutier și pietonal

IV. Urbanism. Arhitectură. Construcții, Vol. 2, nr. 2 / 2011 (Design-ul urban al dezvoltării durabile. Desenarea interacțiunilor dintre oameni și locuri pentru crearea unui spațiu urban de calitate)

V. Urbanism. Arhitectură. Construcții, Vol. 4, nr. 1 / 2013 (Jan Gehl-Orașe pentru oameni)

VI. Lynch, Kevin(1960), The image of the city